

رساله‌ی دکتری: نازی سنگ سفیدی، ۱۳۹۷

آسیب شناسی تقاضا و طلب در شعر سبک خراسانی تا پایان قرن ۵ هجری قمری

درخواست و تقاضا از جمله مضامینی است که در شعر شاعران از دوره‌های آغازین شعر فارسی تا دوره معاصر به صورت‌های گوناگون جلوه نموده است. تقاضا و درخواست در شعر شاعران به دو دسته‌ی کلی تقسیم می‌شوند: (۱. مادّی، ۲. غیر مادّی (معنوی). در این پژوهش بر آن بوده‌ایم تا به شیوه‌ی توصیفی-تحلیلی، مفهوم تقاضا و طلب مادّی و معنوی را در اشعار برجسته‌ترین شاعران سبک خراسانی آسیب شناسی نماییم. این رساله در سه فصل نگارش و تدوین یافته است. در فصل نخست، به مفهوم‌شناسی تقاضا و طلب، سبک خراسانی، بررسی تقاضا و طلب از دیدگاه جامعه‌شناسی و روان‌شناسی، تقاضا و طلب در ادبیات فارسی و بررسی آثار و احوال شاعران برجسته‌ی شعر سبک خراسانی پرداختیم. در فصل دوم و سوم نیز به ترتیب، تقاضا و طلب مادّی و معنوی را در آثار این شاعران بررسی نموده و در پایان به نتیجه‌گیری پرداخته‌ایم. نتایج نشان می‌دهد، تقاضا و طلب مادّی در شعر مدحی شاعران سبک خراسانی از عوامل قوت و شهرت شعر این دوره است. شاعران سبک خراسانی در متن قصیده درخواست‌های خود را به زیباترین وجه از ممدوح طلب می‌کنند. این کار علاوه بر افزودن ظرافت و صنعت شعری، باعث ایجاد میل و رغبت در ممدوح جهت پرداخت صله می‌شود. از بین انواع تقاضا و طلب مادّی در شعر این شاعران بیش‌ترین موارد تقاضا و طلب به ترتیب متعلق به تقاضا و طلب انواع شراب و انواع صله و کم‌ترین آن‌ها متعلق به طلب مرکب بوده است. این شاعران گاهی در مدایح خویش به طور مستقیم تقاضای صله می‌کنند و گاهی نیز تامل و تعلل ممدوح خویش را در برآوردن آن چه به ازای شعر از او طلب کرده است (صله). نمی‌پسندند و گلایه‌شان را در پرده و از طریق شعر به گوش ممدوحشان می‌رسانند. ایشان رسالت شعری خویش را به خصوص در قصایدشان در جلب رضایت ممدوح و دریافت صله تعریف می‌کنند. تقاضا و طلب معنوی در این دوره را می‌توان در دو بخش با اهداف متعالی (مانند دعا). یا با اهداف شخصی (مانند طلب جاه و مقام). طبقه‌بندی کرد. دعا و نیایش، اصلی‌ترین هدف متعالی تقاضا و طلب است که در شعر سبک خراسانی جایگاه ویژه‌ای دارد و کمتر آثاری است که در آن شاعر و نویسنده به ستایش و توصیف خداوند نپرداخته و ضمن آن نیایش‌هایی بیان نکرده باشد. به طور کلی تقاضا و طلب معنوی در آثار شاعران این دوره عبارتند از: دعا و شریطه، تقاضا و طلب وصال معشوق، تقاضا و طلب جاه و مقام، تقاضا و طلب اخلاقیات، تقاضا و طلب سایر موارد معنوی.

کلیدواژه‌ها: تقاضا و طلب، مادّی، تقاضا و طلب، معنوی، سبک خراسانی، شعر مدحی، آسیب‌شناسی

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی
دانشکده: علوم انسانی
استاد راهنما: دکتر ابراهیم استاجی
استاد مشاور: دکتر علی عشقی سردهی

Ph.D. Dissertation:

The pathology of demand and request in the poem of khorasani style until the end of the fifth century

The literary works can be divided into four categories: epic, educational, dramatic and rich. The demand and the demand that poets poetry from the beginning of Persian poetry to the contemporary period in various forms, is one of the subcategories of literature of Ghana. Demand and demand in poetry poets are divided into two general categories: 1). material, 2). immaterial (spiritual). In this research, we have tried to find a pathological, descriptive-analytical approach to the concept of demand and material and spiritual demand in the poems of the most prominent poets of Khorasani style. Demand and materialism in the poetry of the poets of Khorasani style are among the factors of the poetry's strength and reputation of this period. Khorasani style poets in their quest for their demands to the most beautiful form of mumble. In addition to adding elegance and poetry to the industry, this will create the desire and desire of Mamdouh to pay the honey. Among the various types of demand and material demand in the poetry of these poets, the most demanded and demanded items belonged to the demand and demand for various types of wine and the types of the Saha, the least of them belonged to the compound. These poets occasionally call on their hearts in their own directories, and occasionally their contemplation and desire to meet their demands for poetry (Sala). do not like them, and their shame in the curtain and through poetry The ears are mumbled. They define their poem's mission, especially in their hometowns, in obtaining satisfaction from the mourning and receiving the holy shrine. Spiritual demand and demand in this course can be classified into two parts with transcendental goals (such as prayer). or for personal purposes (such as prayer and position). Prayer and prayer is the main purpose of the transcendent demand and demand, which has a special place in Khorasani style poetry and there are fewer works in which the poet and the writer did not praise and describe God and have not expressed their prayers. In general, spiritual demand and demand in the works of poets of this period are prayer and prayer, the demand and desire of beloved joints, the demand and demand for office, the demand and demand for morals, the demand and demand for other spiritual matters.